

5. august 2014

Klima- og miljødepartementet
Landbruks- og matdepartementet

Gjødsling av skog som klimatiltak

SABIMA og Naturvernforbundet viser til rapporten om ovennevnte tema som ble presentert i mai 2014, og som det er bedt om innspill til.

Vi finner det innledningsvis viktig å understreke at rapporten er et innspill fra faglig hold på en bestilling fra norske myndigheter om *hvordan* gjødsling av skog eventuelt kan gjennomføres uten for omfattende skadevirkninger på miljøet for øvrig. Rapporten er *ikke* en anbefaling om å sette i gang med slik gjødsling. Regjeringen må gjøre seg opp en mening om man skal bruke offentlige midler på å gjennomføre et slikt tiltak, som ellers ikke vil skje av seg selv. **Vår anbefaling er å ikke gjennomføre dette tiltaket.**

Vi er enig i at norske skoger tar opp og lagrer mye CO₂ og blant annet derfor spiller en viktig rolle i klimaarbeidet. Vi mener imidlertid ikke at nitrogengjødsling av skog er en spesielt god måte å optimalisere skogen på i klimasammenheng. I tillegg til å være en viktig næring, naturressurs og råstoff, utgjør skog svært viktige økosystemer og naturtyper i Norge med mange trua arter. Disse økosystemene er fra før kraftig og negativt påvirket av ulike skogbruksaktiviteter, utbygging, langtransportert forurensning (deriblant nitrogen med nedbør) m.m., og summen av påvirkninger bør snarere reduseres enn økes for å hindre tap av arter og øvrig naturmangfold. Vi minner i den sammenheng om at Norge har forpliktet seg til å stanse tapet av arter og natur innen 2020 gjennom FNs biomangfoldkonvensjon (CBD).

Utnyttelse av skogens ressurser må derfor i større grad enn tidligere, heller enn mindre, skje på naturens premisser. Gjødsling er en kunstig påvirkning med til dels ukjente effekter, og en slik påvirkning bør unngås. Spesielt gode eller kostnadseffektive klimaresultater gir slik gjødsling heller ikke. Det er flere andre tiltak i skogbrukssektoren som kan gi gode klimaresultater, og som også samtidig er positivt for biomangfold, som økt lukket hogst og lengre omløpstid. Det er et uttalt mål fra Stortinget at man skal satse på klimatiltak som er positive *både* for klima og naturmangfold.

Siden dette er ment å være et klimatiltak, må anbefalt tidspunkt for eventuell gjødsling være tilpasset optimal binding av CO₂. Vi er derfor forundret over at anbefalt tidspunkt for gjødsling er tilpasset når det gir best økonomiske resultater for skogbruket. Det kan synes som om subsidiering av skognæringen kan ha vært et vikarierende motiv ved utarbeidelse av utredningen.

Vi savner grundig dokumentasjon av effektene på biomangfold i skogøkosystemet basert på blant annet langtidsserier. Forskning viser at økt tilførsel av næring, særlig nitrogen, gir

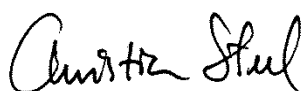
betydelige vegetasjonsendringer som følge av endrede konkurranseforhold, der noen få arter blir dominante og mange andre forsvinner. Etter vår mening er dette negativt, selv om gjødsling av skog skjer mot slutten av produksjonsskogens liv før hogst – som i seg selv naturligvis er en langt større påvirkning. Det er imidlertid når produksjonsskogen nærmer seg hogstmoden alder at den begynner å bli interessant for en del skoglevende arter, og slike skogbestand bør derfor ikke påvirkes ytterligere. Dette må også sees i sammenheng med ambisjonen om å øke andelen lukket hogst, noe som er positivt både for klima og biomangfold.

Rapporten mangler videre en grundig vurdering av effektene av gjødsling på mykorrhizasopp, som har vist seg å ha en langt viktigere rolle i lagringen av karbon i jord enn tidligere forstått. Slik langtidslagring spiller en svært viktig rolle i klimasammenheng, og sluttregnskapet for klima påvirkes av i hvilken grad man ser trærnes vekst og karbonbinding i jord i sammenheng. Det er en svakhet at rapporten ikke tar inn ny kunnskap om mykorrhizasoppene og deres betydning i skogøkosystemet, når allerede kjent forskning konkluderer med at gjødsling har negativ effekt på mange av disse soppartene.

Vi registrerer at det er anbefalt forholdsvis strenge krav for hvilke arealer som kan gjødsles, slik at arealene alt i alt er relativt begrenset. Det forteller om en generell og høyst reell skepsis til gjødsling også i fagmiljøene bak rapporten, og bidrar i tillegg til at tiltaket totalt sett vil ha ganske begrenset klimaeffekt. Regjeringen må også på denne bakgrunn spørre seg om man vil igangsette omfattende byråkrati og ressursbruk for å gjennomføre gjødsling av skog. Det er i så fall svært viktig at kriteriene ikke blir svakere enn det som er foreslått.

Anbefalingen fra SABIMA og Naturvernforbundet er å skrinlegge planene om subsidiert gjennomføring av skoggjødsling som et klimatiltak.

Vennlig hilsen

Christian Steel
Generalsekretær SABIMA

Arnodd Håpnes
Fagleder naturmangfold, Naturvernforbundet